

KIESRAAD

Aan de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en
Koninkrijksrelaties

Onderwerp

niet doorgaan bewaring broncode

In reactie op uw brief van 30 oktober jl., kenmerk 2006-00002351663, en in
vervolg op onze brief van 13 november jl., kenmerk 2006-0000374696, over de
stemmachines berichten wij u als volgt.

U heeft de Kiesraad in vervolg op uw toezegging terzake aan de Tweede Kamer
der Staten-Generaal verzocht de broncodes van de in Nederland gebruikte
stemmachines in bewaring te nemen. In uw brief heeft u geschetst wat u daarbij
voor ogen staat.

Dit verzoek heeft de Kiesraad besproken in zijn vergadering van 7 november jl.
De Kiesraad heeft – nadat dit eerder ook al mondeling was doorgegeven - bij
brief van 13 november jl. aangegeven bereid te zijn de broncodes te bewaren, zij
het dat de Kiesraad deze broncodes onder zijn verantwoordelijkheid feitelijk bij
een notaris of een vergelijkbare externe instantie wenste onder te brengen.

Wij delen u hierbij mee dat de Kiesraad er, ondanks verwoede pogingen, helaas
niet in is geslaagd met Nedap overeenstemming te bereiken over de bewaring
van de broncodes. Dit is gisteren al telefonisch en per e-mail gemeld aan uw
directeur Constitutionele Zaken en Wetgeving, de heer Heida. Ter toelichting op
de gang van zaken moge het volgende dienen.

Vanaf 7 november heeft de Kiesraad de voorbereidingen voor het in bewaring
nemen van de broncodes gestart. Nadat eerst gepoogd is de broncode bij een
notaris te deponeren, hetgeen niet tot resultaat leidde, is vervolgens eind vorige
week op voorstel van Nedap de organisatie Escrow Europe ingeschakeld.
Escrow agents zijn bedrijven die gespecialiseerd zijn in het in bewaring nemen
van broncodes. Het door deze organisatie opgestelde concept-contract is door
alle drie de partijen becommentarieerd. De Kiesraad heeft uiteindelijk met de
door Nedap voorgestelde wijzigingen van het contract ingestemd, met
uitzondering van een voorziening op grond waarvan de Kiesraad aansprakelijk
zou zijn voor het geval Escrow Europe niet aansprakelijk was, tot een maximum

Datum

22 november 2006

Ons kenmerk

2006-0000384719

Onderdeel

Kiesraad

Inlichtingen

mr. J. Schipper-
Spanninga
T 070-426 6844
F 070-426 6089

Uw kenmerk

Blad

1 van 2

Aantal bijlagen

0

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres

www.minbzk.nl

Datum
22 november 2006

Ons kenmerk
2006-000384719

Onderdeel
Kiesraad

Blad
2 van 2

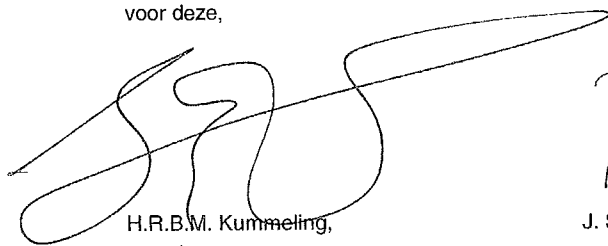
bedrag van 100 miljoen euro. Zoals u zult begrijpen, kan de Kiesraad aan deze voorwaarde van Nedap niet tegemoet komen. In de eerste plaats niet omdat de Kiesraad niet aansprakelijk wenst te zijn voor het gedrag van anderen, in casu Escrow Europe, en in de tweede plaats niet vanwege de hoogte van het maximale aansprakelijkheidsbedrag. Zowel Escrow Europe als de advocaat van de Kiesraad hebben overigens mondeling te kennen gegeven dat het hier een hoogst ongebruikelijk beding vormt.

De Kiesraad is samenvattend van oordeel dat hij alle gevraagde inspanningen heeft geleverd om met Nedap tot overeenstemming te komen. Hij betreurt de gang van zaken en ziet op dit moment geen mogelijkheden om aan uw verzoek te voldoen.

De Kiesraad heeft begrepen dat er inmiddels tussen het ministerie en Nedap wordt gesproken over mogelijke alternatieve oplossingen. De Kiesraad is vanzelfsprekend nog steeds bereid hier een rol in te vervullen. Omdat op dit moment niet duidelijk is of deze gesprekken tussen het ministerie en Nedap tot resultaat leiden en het vandaag de dag van de stemming is, leek het de Kiesraad goed u op de hoogte te stellen van de op dit moment bestaande situatie.

Ten slotte delen we u mee dat de Kiesraad het op prijs zou stellen betrokken te worden bij meer definitieve voorzieningen op het vlak van de bewaring van broncodes.

DE KIESRAAD,
voor deze,

H.R.B.M. Kummeling,
voorzitter

J. Schipper-Spanninga,
secretaris-directeur

